

FOLIA ONOMASTICA CROATICA 21 (2012)

UDK 811.163.42'373.231

Prethodno priopćenje

Rukopis primljen 12. IX. 2012.

Prihvaćen za tisak 19. XI. 2012.

TOMISLAVA BOŠNJAK BOTICA

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Ulica Republike Austrije 16, HR-10000 Zagreb

tbosnjak@ihji.hr

PROSJACI I SINOVI – ILUSTRACIJA TVORBE I OBILJEŽJA ANTROPONIMA U IMOTSKOJ KRAJINI

U radu se iznose osnovna tvorbena i značenjska obilježja antroponima u Raosovu romanu *Prosjaci i sinovi*. Postojeći se korpus nastoji prikazati u sklopu općega modela nastajanja, transformacije i napokon identitetske oznake (poglavitno za nadimke) u antroponimijskom sustavu Imotske krajine.

I. Uvod

Ime se oduvijek povezuje sa svojim nositeljem različitim vrstama odnosa. Ono ne samo identificira osobu nego je kvalificira kakvom povijesnom, socijalnom, nacionalnom, psihološkom, moralnom i kojom drugom odrednicom (Bjelanović 2007: 120). U srednjem je vijeku tako vladalo mišljenje da ime osobe omogućuje da joj se upozna narav. Latinska izreka *nomen est omen* potvrđuje se vrlo često upravo u književnom djelu (Šimunović 1976: 241) gdje pisac ulaže znatan napor da odabere prikladno ime svojem liku, svjestan da ga time zacijelo i karakterizira. Poznata je primjerice alegorijska upotreba biblijskih imena u Dantea i Petrarce, a imena likova prvi su stadij njihove individualizacije u nekom književnom djelu (Welleck i Warren 1971: 306).

Neki drže da su tijekom 20. st. osobna imena malo po malo izgubila svoju konotaciju, da postaju samo *sujets du discours*, ne implicirajući nikiju osobinu svojega nositelja (Sasso 1990: 12), no drugi se s time ne slažu, nego govore da to ovisi o svakodnevnom iskustvu pojedinca (De Camilli 1998: 349). Tako primjerice De Camilli pokazuje kako C. Pavese u imenovanju svojih likova slijedi dva kriterija: s jedne strane imena odgovaraju karakterima likova, a s druge strane odgovaraju prostoru kojemu pripadaju. Na tragu toga C. Magrini ističe da ime lika u najdubljem smislu odgovara bilo kojoj razini koju zamislimo: estetskoj, simboličkoj, afektivnoj, geografskoj (Magrini 1998: 377).

Ime je usko povezano i s duhom vremena u kojem nastaje, drugim riječima, imena, imenski obrasci i struktura imenske formule omogućuju smještanje fabule stanovitoga djela u vrijeme i prostor (Šimunović 1976: 242). Rečeno bi se moglo potvrditi i za antroponimikon u romanu *Prosjaci i sinovi* o kojem se govori u ovom radu.

Spomenuti roman Ivana Raosa, jednoga od najplodnijih hrvatskih pisaca druge polovice 20. stoljeća, bogato je vrelo mnogih jezičnih zanimljivosti, napose leksičkih. Jedna od jezičnih sastavnica koja igra važnu ulogu u cijeloj pripovjedačkoj niti ovoga romana, a moglo bi se reći i Raosova opusa općenito, svakako su brojna imena likova koja svojim izrazom pružaju široku lepezu najrazličitijih karaktera.

Budući da je radnja romana smještena u Imotsku krajinu, najveći broj likova nositelji su imena karakterističnih za to područje (ili su barem bila u vrijeme radnje romana).¹ Stoga raščlamba može poslužiti kao svojevrsan pokazatelj uobičajene antroponimijske situacije, usko povezane s izvanjezičnim čimbenicima, koji su druga važna sastavnica osobnoga imena, prezimena ili nadimka.²

Obrađujući imena u Nazorovu romanu *Pastir Loda*, P. Šimunović posebno obraća pozornost na tri kriterija pri odabiru i uporabi imena u književnom djelu: a) primjenu antroponimnoga fonda u romanu s obzirom na vrijeme i fabulu, b) jezične (dijalekatske, fonetske, tvorbenne i sintaktičke) elemente sukladne vremenu radnje i c) način uporabe imena i njegova položaja u imenskoj formuli (Šimunović 1976: 247). Navedeni će se kriteriji, premda ne posebno izdvajani, pratiti i u ovom radu.

Osnovna je nakana rada pak pokazati kako se antroponimijski sustav Imotske krajine (prostora na kojem se najvećim dijelom odvija radnja romana) preslikava u Raosovu izboru imena likova, u čemu se potvrđuje do danas, a u čemu postoje odstupanja s obzirom na vrijeme radnje romana (uglavnom kraj 19. i 1. pol. 20 st.).

U radu neće biti raščlanjeni svi antroponimi koji se u romanu pojavljuju. Po-najprije se to izostavljanje odnosi na imena stvarnih osoba iz prošlosti koje se tijekom pripovijedanja umeću da ovjere određenu povijesnu situaciju, a navedena su uobičajenom formulom koja ne upućuje na posebnosti dotičnoga prostora (*Mustafa Čelić, Andrijica Šimić, Franjo Josip* itd.) i nisu zapravo likovi romana. Antroponimi će se pokušati raščlaniti na osnovi nekoliko kriterija. Katkada će oni biti povod raspri, možda u raskoraku s uobičajenim postupkom (napose kada je

¹ Naime, današnja je slika Imotske krajine u mnogočemu ipak drukčija od one otprije stotinja ili čak pedesetak godina, te se neka jezično-kulturološko-mentalitetna obilježja pomalo gube.

² Usp. Bošnjak Botica i Jelaska 2008. gdje se naglašuje položaj imena kao kategorije na granici jezika koja sadržava jezična i izvanjezična obilježja. Ime je svojevrsna identifikacija osobe, odražava njezinu društvenu, narodnu, vjersku, mjesnu, kulturnu ili koju drugu pripadnost. Drugim riječima, osobna imena osim lingvističkoga, psiholingvističkoga i sociolingvističkoga obilježja imaju i etičko obilježje.

riječ o tvorbi), no konačna je namjera što bolji i potpuniji opis, te će, nadamo se, u tu svrhu biti opravdani. Stoga će se pri raščlambi spominjati i drugi primjeri s terena kojih u romanu nema, a koji su važni u oprimjerivanju iznesenih postavaka i prikazu općega modela. Antroponimi koji se u romanu pojavljuju i oni na terenu odražavaju naravno fonološke i morfološke posebnosti govora u kojem su nastala (*Štjǫpǎn*, *Mijòvil*,³ *Bīli*, *Pǎvā* itd.).⁴

Premda u romanu nisu bilježeni (doli iznimno),⁵ ovdje će biti navedeni i pripadajući naglasci. Manjim će se dijelom njihova ispravnost utvrditi na osnovi zvučnoga zapisa (snimljene televizijske serije),⁶ a većim dijelom na proizvodnji današnjih izvornih govornika s dotičnoga područja, u skladu s postojećim naglasnim sustavom.⁷

II. Raščlamba antroponima

Znatan se dio imena u romanu pojavljuje u jednočlanom obliku te katkada nije lako razlikovati osobno ime, inačicu osobnoga imena i nadimak. To je stoga što su mnoga imena izvedenice⁸ u početku funkcionirala kao osobni nadimci da bi se razlikovao veći broj nositelja istoga imena (Ivan: *Iviša*, *Ivić*, *Ivica*, *Ivo*, *Iko*, *Ikan*, *Inan*, *Ikica*, *Ikojica*, *Ikiša*, *Ikača* itd.), a poslije su neki postali osnovnim imenom. Kad je riječ o nadimcima nastalima drugom motivacijom i načinom tvorbe, oni su dakako prozirniji. Poglavitito se to odnosi na ženske nadimke nastale od djevojačkoga prezimena (*Brstilača*, *Škèruša*, *Ròškulja*) i nadimke nastale na osnovi osobina svojega nositelja (*Škiljo*, *Dodijalo*, *Dróbo*, *Klèpan*).

1. Osobna imena

Cilj rada nije utvrđivanje čestote pojedinih skupina antroponima po motivaciji (svetačka, narodna, strana itd.) ni raščlamba svih mogućih načina tvorbe (što je najčešći postupak u opisu antroponimije nekoga kraja), nego ponajprije izdvajanje karakterističnih primjera koji će poslužiti prikazu općega modela.⁹ Netom je

³ U Raosa se pojavljuju inačice: *Mijovil* (obično u svim padežima osim nominativa) i *Mijovijo* (u nominativu).

⁴ Više o govoru u M. Šimundić: *Govor Imotske krajine i Bekije*, 1971.

⁵ Primjerice *Púzdno* (prema imenici *pǔzdra*).

⁶ U istoimenoj se televizijskoj seriji nije uvijek uspio prenijeti autentični govor imotskoga područja, osim u autohtonih glumaca.

⁷ Usp. Šimundić 1971, Bošnjak Botica i Menac-Mihalić 2006.

⁸ Pod pojmom „izvedena“ ovdje su shvaćena sva netemeljna imena. Često se izvedenima nazivaju samo one riječi nastale sufiksacijom, no ovdje se na izvođenje gleda kao na bilo koji proces u kojem dolazi do transformacije riječi dodavanjem ili oduzimanjem, bez obzira na to je li ono s desne ili lijeve strane od osnove.

⁹ Tako posebna pozornost neće biti posvećena tzv. općehrvatskim osobnim imenima, gotovo sasvim nemotiviranima, kao što su: *Ivan*, *Slavko* ili *Marija*.

rečeno da je, kad je o antroponimima u romanu riječ, katkada teško ili nemoguće razlikovati neslužbeno ime od nadimka u onom smislu kako je to ustaljeno u onomastičkoj praksi. Slično je i s odnosom prezimena i nadimka jer prezime često postaje nadimkom. S gledišta književne teorije i običnoga čitateljstva barata se pak pojmom „imena likova“ koji najčešće uključuje sve tri imenske sastavnice, ovisno o tome s kojom se od njih lik u nekom djelu pojavljuje. Stoga govoreći o „imenima likova“ u Raosa, uključujemo ravnopravno različite imenske formule: osobno ime (*Pāvā*), inačicu osobnoga imena (*Màtan*), nadimak po osobini (*Šúnje*), nadimak po djevojačkom prezimenu (*Brsilača*), prezime (*Šámija*), dvočlani nadimak po osobini i očevu imenu (*Zéle Mătkōv*), ime i prezime *Štīpān Gūdelj* itd.

U romanu prevladavaju nadimci, no često se, pogotovo kod prvoga spominjanja lika, navodi njegovo osobno ime ili inačica osobnoga imena (rjeđe i prezime) i nadimak (*Màtan*, rečeni *Pōtrka* odnosno *Mārko Čăljkušić*, rečeni *Mūtvice*). Imena likova koji se tek jednom ili koji put pojavljuju (dakle, koji nisu nositelji glavne radnje) najčešće se pojavljuju u svezi osobnoga imena ili nadimka i prezimena, odnosno umjesto tipičnoga prezimena, kakve druge imenske formule koja mu otkriva podrijetlo i pobliže ga određuje: *Āna Katīcušina* (*Katīcuša* joj je majka, rođena *Kâtīc*), *Īko Škērušin* (od majke *Škēruše*, rođene *Škéro*), *Škīljo iz Zagvōzda* (uz fizičku osobinu smješta ga u prostor).¹⁰

1.1 Temeljna imena

U romanu se kao imena likova pojavljuju temeljna imena karakteristična za podneblje u kojem se odvija radnja romana. Najveći je dio takvih s područja Imotske krajine.¹¹ Kad se radnja seli na drugo područje, uvođenjem novih likova pojavljuju se imena koja odgovaraju tomu prostoru (*Šalom*, *Juliška*, *Steiner*).

Tako se za ovu prvu skupinu mogu izdvojiti ova imena:¹²

a) muška: *Máte*, *Ānte*, *Īvan*, *Štīpān*, *Šīmūn*, *Lūka*, *Mārtin*, *Mārko*, *Tōma*, *Slávko*, *Īlija*, *Pētar*, *Mijòvilo*, *Pāvā*. Među njima je najviše svetačkih.

b) ženska: *Màrija*, *Āna*, *Màtija*, *Mīla*, *Mārta*, *Rúža*. Ženska su temeljna imena znatno rjeđa, mnogo ih je više izvedenih (produženih ili pokraćenih). Netipično je ime *Zlătka* (‘pravo’ ime *Vrtirepki*, premda je lako moguće da je i *Zlatka* za pravo inačica od *milja*, a da je izvorno osobno ime *Zlāta*).

¹⁰ Zagvozd je susjedno mjesto Medovu Docu (Raosovu rodnomu mjestu) gdje je ishodište radnje i glavnih likova. U ovdašnjem se govoru središnje *v* u skupini *gv* ne izgovara, pa će biti ‘zagozd, zagozda’.

¹¹ Njihov je sastav međutim vrlo blizak mnogo širemu prostoru koji obuhvaća cijelo dalmatinsko zaleđe, dijelove dalmatinskoga priobalnoga područja, dobar dio Bosne i Hercegovine itd.

¹² Uz napomenu da se najčešće pojavljuju u dvočlanim imenskim formulama, a puno rjeđe kao samostalno ime lika.

1.2. Izvedena imena

Imena likova koja su na ovaj ili onaj način nastala iz jednoga osobnoga imena čine znatan udio u ukupnome antroponimijskom korpusu romana. Budući da je ovo drugačiji tip istraživanja od onoga koje se obično provodi izravno na terenu usmenim prikupljanjem ili uvidom u matične knjige, gdje se lako može odrediti je li neko ime službeno („kršteno“) ili je pak riječ samo o razlikovnoj inačici u govoru, ovaj popis nužno zahtijeva oprez kad je riječ o takvu određenju. No, s obzirom na to da ovaj rad zbog naravi opisa i temeljne građe ne smjera u dokraja izvršenu (napose ne kvantitativnu) raščlambu antroponimije imotskoga područja, takva stroga određenja imaju sporednu važnost.

Različita izvedena imena tipa *Màtan*, *Jökāš*, *Jàkiša*, *Īlijaš* (*Īlijāš*) itd. na granici su neslužbenoga imena i nadimka. Dapače, sami će govornici u tom slučaju uvijek govoriti o nadimku. U onomastičkoj se praksi pak ustalilo takve izvedenice od osobnoga imena držati također imenima (neslužbenim) ili inačicama osobnih imena (gdje je došlo do pomaka u značenju, ali ono nije sasvim promijenjeno), pa će tako biti i u ovom radu.¹³

Zanimljivost je ovih imena, osim u načinu tvorbe, u činjenici da su neka od njih nastala kao nadimci (u najmanju ruku neslužbena imena odnosno inačice), a poslije su lako mogla dobiti službeni status. To se više odnosi na tzv. produžena izvedena imena, a manje na pokraćena. Naime, mnoga su pokraćena od početka funkcionirala kao temeljna, pa su se nadijevala i na samom krštenju. Nije rijetka pojava u ovim krajevima ni danas da npr. kršteno, službeno ime bude *Stípe* ili *Ánte*, a osobu prozovu *Stīpān* ili *Āntūn* iako bi se možda očekivalo obratno. Uzme li se Raosov svijet romana kao stvarni predložak, može se primjerice ustvrditi da je i glavnomu liku *Màtanu* krsno ime bilo *Máte* (time se dakako ne stavljaju u isti tvorbeni obrazac imena *Stīpān* i *Màtan*).

1.2.1. muška imena

a) produžena:

Màtan, *Màtuka*, *Màtiša*, *Màtko*, *Màcūn* (< Mate), *Jökāš*, *Jòkalaga*, *Jòkina*, *Jòzara*, *Jòzina* (< Josip), *Stīpica*, *Stīpānica* (< Stipe, Stipan), *Āntić*, *Āntiša*, *Āntuka*, *Āntala*, *Āntalaga*, *Āntina* (< Ante), *Mīcān*, *Mišura*, *Mišúrko* (< Mijo), *Īkiša*, *Īviša* (< Ivan), *Markētina*, *Mārkaica*, *Mārkan*, *Mārkiša*, *Mārkota* (< Marko), *Īlijāš* (< Ilija), *Nikolētina* (< Nikola), *Tōmiša*, *Tōmica* (< Toma), *Šimātalo* (< Šime, Šimun), *Āndrijica* (< Andrija), *Jūrica*, *Jūrās*, *Jüreša* (< Jure), *Jākica*, *Jàkiša* (< Jakov).

¹³ Ž. Bjelanović (2007: 109) na osnovi sadržaja odnosno značenja (nepromijenjenoga – *fonološka varijacija*, pomaknutoga – *varijanta osobnoga imena* i promijenjenoga – *osobni nadimak motiviran osobnim imenom*) razgraničuje vrste promjena u izrazu temeljnoga imena.

Izvedena imena od gore navedenih kojih nema u romanu a ostvaruju se na terenu jesu i: *Matùsina* (< Mate), *Jòzān*, *Jòkan* (< Jozo, Josip), *Antùrina*, *Tùnja*¹⁴ (< Ante), *Miško*, *Mijùrina* (< Mijo, Mihovil), *Īkan*, *Īvić* (*Īvić*), *Īkojica* (< Ivan), *Lùkica* (< Luka) itd.

U zagradama je navedeno od kojega su temeljnoga imena nastala ova druga. I među njima je već pokraćenih (*Ānte*, *Míjo*, *Stípe*, *Júre* i dr.) jer su ona na ovom području vrlo davno postala osnovnim i službenim imenom, te se u svijesti nositelja i imenovatelja ne drže pokraćenicama ili odmilicama. Često je neko ime prešlo još koju fazu do konačnoga oblika. Spomenimo npr. *Jòkāša*. Ime je nastalo ovim slijedom *Jòsip* > *Józo* > *Jóko* > *Jòkāš* (naravno, nositelj je vrlo vjerojatno odmah dobio ovo posljednje). Sličan je primjer *Īvan* > *Īvo* > *Īko* > *Īkiša*.

Na osnovi gore iznesenih primjera iz romana i primjera prikupljenih terenskim istraživanjem (a koji nadomještaju naglasnu kakvoću koja u romanu nije bilježena) možemo izdvojiti 10-ak najčešćih sufikasa:

-an: *Màtan*, *Jòkan*, *Cvitan*, *Mićan*, *Màrkan*

-ān: *Miĉān*, *Jòzān*

-ās: *Jūrās*, *Dīnās*, *Mātās*

-āš: *Jòkāš*, *Īlijāš*

-aga: *Jòkalaga*, *Āntalaga*, *Šimaga*

-(e/i)ša¹⁵: *Īviša*, *Īkiša*, *Āntiša*, *Mātiša*, *Màrkiša*, *Tòmiša*, *Jàkiša*, *Jùreša*
(*Jùreša*)

-uka¹⁶: *Āntuka*, *Màtuka*

-iĉ: *Āntiĉ*, *Īviĉ*, *Īkiĉ*, *Tòmiĉ*

-ica: *Jùrica*, *Jàkica*, *Stīpica*, *Stipànica*, *Āndrijica*, *Antùnica*, *Màrkica*

-ina¹⁷: *Āntina*, *Markètina*, *Nikolètina*, *Grgùrina*, *Jòkina*

-ta: *Màrkota*, *Lùketa*

-ko: *Bòško* (i *Bóško*), *Màtko*, *Miško*¹⁸, *Cvītko*

b) pokraćena: *Ānte*, *Īvo*, *Īko*, *Jále* (< Jakov), *Józo*, *Jóko*, *Júre*, *Júko*, *Lújo* (< Luka), *Míjo*, *Miĉo*, *Miće*, *Miše*, *Pére*, *Ráde*, *Stípe* itd.

Većina su tih imena na ovom području vrlo često temeljna imena i unose se kao službena. Većina ih redovito ima dugouzlazni naglasak, koji je prvotno pokazatelj

¹⁴ Ovaj bi primjer s terena mogao odgovarati onomu što Bjelanović naziva *nadimkom motiviranim osobnim imenom* (2007: 108–109) jer se na ovom području za *dunju* kaže *tunja*. Slično je i s nadimkom *Čipe* (< Stipe) koji se povezuje s nositeljevom nemogućnošću pravilnoga izgovora glasa *s* (koji zvuči kao *č*).

¹⁵ Nekoć jedan od najplodnijih sufikasa, danas mnogo rjeđi.

¹⁶ Ovaj je sufiks karakterističniji za izvedenice ženskih imena.

¹⁷ Funkcionira kao uvećanica, ali ne nužno pogrdno.

¹⁸ *Miško* i *Miše* mogu biti izvedeni iz dvaju imena: *Mijo* (*Mihovil*) i *Tomislav*, tako i *Miĉo*, *Miće*.

hipokorističnosti. Premda sama pokraćena, dodatno mogu poslužiti stvaranju novih (neslužbenih) imena, najčešće sufiksom *-ko*. Takvi su primjeri: *Íko* (< *Ivo*), *Jóko* (< *Jozo*), *Júko* (< *Jure*), *Bòško* (< *Bože*). Zanimljivo je Raosovo jezično poigravanje imenom *Džô Amerikánac*. Navedeni lik prije odlaska u Ameriku bijaše *Józo*, štoviše *Jòzina Békavac*. Raos je „amerikaniziranom“ inačicom imena *Josip*, *Jozo* postigao snažnu izražajnost i dodatnu humorističnost u opisu toga lika.

1.2.2. ženska imena

a) produžena:

Màruka, Márača, Màruša, Àntica, Ívka, Anđèlija, Ànđuka, Ànuša, Ànica, Ànuka, Màndara, Mànduka, Kàtuša, Mílka, Tòmica, Šìmica.

Najplodniji su dakle ovi sufiksi:

-uka: *Màruka, Ànuka, Ànđuka, Mànduka*

-uša: *Màruša, Ànuša, Kàtuša*

-ica: *Ànica, Màrica, Šìmica*

-ka: *Ánka, Ívka (i Ívka), Mílka, Jélka (Jélka)*¹⁹

-ić: *Cvītić, Sěkulić* (< *Cvita, Seka, Sekula*)

b) pokraćena: *Lúca, Káta, Mára, Jéla, Sláva, Íva, Nūša*²⁰.

Kao i muška, i ženska su pokraćena imena u osnovi temeljna, s dugouzlaznim naglaskom. Dugouzlazni je naglasak važno tvorbeno sredstvo za kojim se u načelu poseže u označivanju hipokorističnosti. Pojedini su sufiksi poput *-ica* i *-ić* zajednički i muškim i ženskim imenima. Ipak mogu se nazrijeti razlike u upotrebi. U načelu nastavak na *-ica* imaju muška neslužbena imena u kojih ne dolazi do kolizije sa ženskim imenom istoga oblika (*Jùrica, Màrkica, Lùkica, Stìpica*). *Àntica* je tako samo žensko ime, a *Àntić* muško. Katkada isti oblik imena imaju i muške i ženske osobe, primjerice *Tòmica* je i muško i žensko ime.

Općenito se može reći da su izvedena imena nastala iz potrebe da se razlikuju nositelji istoga imena. Poznato je naime da je na ovom prostoru donedavno bio razmjerno siromašan korpus temeljnih imena (jednim dijelom i zbog običaja nasljeđivanja imena naraštajima unutar jedne obitelji, najčešće s djeda i bake na unučad). Osim izvođenja, nositelji se imena vrlo često razlikuju dodavanjem određene sastavnice (osim službenoga prezimena, naravno) u drugi dio imenske formule. Ta je druga sastavnica obično motivirana osobnim imenom ili nadimkom oca i majke, npr. *Pāvā Stìpānōv, Jòkina Míjīn, Pére Īkišīn, Mátija Púzdrina*²¹, *Ívan Džājušīn*, muževim osobnim imenom ili nadimkom²², npr. *Anúka Stìpānova*,

¹⁹ Riječ je o produženom imenu uzme li se u obzir nastanak od imena Jela, a ne Jelena.

²⁰ Po svoj je prilici nastalo od *Anuša*.

²¹ Može biti i *Púzdrina* (< *Púzdro*).

²² Vrlo rijetko muž dobije nadimak po ženi, premda je često dobivao po majci.

*Rúža Šántalina*²³, djevojačkim prezimenom: *Míla Škórinica* (< Škóro), tjelesnim ili duhovnim obilježjem: *Márta Còpica*, *Màrija Pòprda*, *Ànđuša Polèđuša*, *Măcûn Ěravī* itd.²⁴ Umjesto punoga prezimena česta je pojava na ovom području poseban posvojni oblik od prezimena koji se pojavljuje uz ime (službeno ili neslužbeno). Tako se npr. u romanu spominje *Cùkrăš Galínōv*, što dolazi od naziva zaseoka Galinovići, tj. neslužbenoga prezimena (službeno im je Mustapić) ili *Júre Skènderōv* (< prezime Skender). I danas je ovaj način pridijevanja imena čest (*Íva Békavčeva* < Bekavac, *Ánte Matúsinov* < Matusinović). Osim primjera na -ov/-ev, pojavljuje se i zanimljiv oblik u genitivu jednine nekih prezimena. Pa tako konkretno na području Lovreća nailazimo na konstrukcije tipa *Ána Jêlića* (< Jelić), *Srěčko Šimùndića* (< Šimundić) ili se pak za osobu može reći da je npr. *Nósića*, što znači s tim prezimenom, iz toga sela (zaseoka).

Iako rijetko, može se neslužbeno ime načiniti uzimanjem središnjega dijela imena, tako je od *Tomislav i Tomislava* na ovom području nastalo *Mísle i Mísla*.

2. Osobni nadimci

Nadimci su, zbog brojnih razloga, kako jezičnih tako i izvanjezičnih, svakako najzanimljivija sastavnica antroponimijskoga sustava. Nadimci su najafektivnija antroponimijska kategorija (Šimunović 2009: 347). Od svih imenskih kategorija najviše iskazuju odnos imenovatelja prema nositelju (Čilaš Šimpraga 2011: 21). Na ovom su području osobito tvorbena i leksički razvijeni što će pokazati raznovrsni primjeri iz korpusa Raosova romana te pridodani im primjeri s terena. Pri njihovoj je raščlambi, u odnosu na ona osobnih imena, za ovu temu od veće važnosti motivacijska podloga i tvorbeni postupak, koji je i plodniji u odnosu na osobna imena. Valja spomenuti i zanimljive fonološke ostvaraje, ponajprije naglasno obilježje koje može imati i razlikovnu ulogu u značenju i pridonijeti izražajnosti nadimka.

2.1. Nadimci po motivaciji

Kad je o nadimcima u romanu riječ, a potvrde su na terenu i dandanas, po motiviranosti se mogu svrstati u nekoliko najčešćih skupina. Najprije su nabrojene potvrde iz romana, a pridodani su im i neki zanimljivi primjeri koji slijede ista načela:

a) od djevojačkoga prezimena ili mjesta podrijetla (žene): *Brstilača* (Brstilo), *Kustùrača* (Kustura), *Béndinica* (Bendić), *Čàgljuša* (Čagalj), *Ròškulja* (Roščić),

²³ Moguće je i da je ovdje riječ o očevu, a ne muževu nadimku. Naglasak bi mogao biti i *Šántalina*.

²⁴ A. Čilaš Šimpraga takve imenske formule ubraja u sastavljene nadimke (Čilaš Šimpraga 2011: 41).

Bàsīnka (Basić), *Ānuša Čelānuša* (Čelan), *Zàgoškā* (iz Zagvozda), *Studēnačkā* (iz Studenaca), *Grābōvka* (iz Grabovca) itd.

Načelo dobivanja određenoga nadimka po osobnom imenu, prezimenu, mjestu ili kraju je sljedeći:

- 1) uda li se djevojka u svoj zaselak, dobiva nadimak najvjerojatnije po mužu, rjeđe ocu ili majci (ako je ova udovica ili pak po nečemu osobito poznata u selu) (npr. po muževu osobnom imenu *Āntinica* < *Ānte*, po nadimku *Bëguša* < *Bëg*)²⁵
- 2) uda li se u svoje selo/mjesto, odnosno župu ali drugi zaselak, dobiva nadimak prema svojem prezimenu (*Màtkuša* < Matković)
- 3) uda li se pak u koje susjedno mjesto, dobiva nadimak prema mjestu svojega podrijetla (*Mëdōvka* < Medov Dolac)
- 4) uda li se još dalje, prema širem kraju, dobiva nadimak prema svojem (*Īmočānka* < Imotska krajina).

b) od majčina imena ili nadimka prema djevojačkom prezimenu ili mjestu podrijetla *Māričić* (< *Mārica*), *Prōloškić* (< *Prōloškā* < Proložac)

c) kakvo tjelesno svojstvo (najčešće mana): *Màtija ěravā*²⁶, *Kātuša cōtavā*, *Cōpac* (*Cōpac*), *Livōguza*, *Škīljo*, *Bīlī Zèkotīn*, *Zéle*, *Āntica Kūljavā*, *Túnjko*, *Šúte Māli*, *Gāra*, *Gārac*, *Rōša*²⁷, *Kīkāš*²⁸, *Drōbonja*, *Dīvac*, *Škūljo*,²⁹ *Krīvī Krīvić*, *Kīleša*, *Skōčimiš*, *Kljājo*, *Prōsko*³⁰, *Púzdō*³¹, *Čūta*³²

d) kakvo duhovno svojstvo, moralna osobina, ponašanje ili status (u imenskoj formuli ili samostalno): *Blebētalō Bāsīć*, *Izdigūzica*, *Pōtrka*, *Vřtirēpka/Vřtirepka*, *Pōtpala*, (*Ānuša*) *Polēđuša*, *Dodījalo*, *Pūljalo*³³, *Podlivōguz*³⁴, *Kōzmuz*, *Čekāja*, *Bëg*, *Mūtvetica*³⁵

²⁵ Ženske su osobe unutar svoga mjesta ili zaseoka, ako nemaju koji drugi nadimak, najčešće identificirane imenskom formulom osobno ime/inačica osobnoga imena + obiteljski nadimak ili osobno ime/inačica osobnoga imena + posvojni pridjev od očeva ili majčina imena odnosno nadimka (*Anka Begova*, *Kata Zelina*, *Ana Katićušina*). Isto vrijedi i za muške.

²⁶ Raos u romanu nije dosljedan u zapisivanju takvih nadimaka, pa su katkada oba člana pisana velikim slovom, a katkada samo prvi (*Maćun Eravi*, *Matija erava*).

²⁷ Naglasak bi možda mogao biti i *Rōša* („što poradi crvene kose bi prozvan Roša“).

²⁸ *Kika*: bujna kosa.

²⁹ *Škulj*: ovan nepotpuno utučen. *Škuljo* i *Dīvac* mogli bi se odnositi i na sljedeću skupinu (d).

³⁰ Malen kao zrno prosa.

³¹ *Puzdra*: spolni organ, najčešće svinjski, dio koji nije za jelo.

³² *Čutuk*: manji panj, punašniji dijete.

³³ O motivaciji stoji: „nazvana tako što bi svagda i svugdje gdje trebalo i ne trebalo uši i gnjide puljao“.

³⁴ Žena mu je *Livōguza*, a budući da je on došao pod njezine skute, tj. „uda se“, postao je *Podlivōguz*.

³⁵ *Mutvetica*: lozova mladica („rečeni Mutvetica, jerbo mutvicom tri Turčina prikla“).

e) dvojbene motivacije: *Krîle, Šćámbo, Šúkilo*³⁶.

2.2. Tvorba nadimaka

U ovaj pregled neće ući kategorija nadimaka nastalih transonimizacijom iz dvaju razloga. Naime, prema već iznesenom mišljenju, a potkrijepljeno korpusom iz romana, u takvih se prije može govoriti o neslužbenome, drugom imenu, a ne nadimku.³⁷ I drugo, unutar samoga pojma transonimizacije u radovima se navode primjeri koji se u biti ne razlikuju od formule sa sufiksom, pa stoga nije potreba navoditi ih posebno. Posebno se ne izdvajaju ni jednostavni nadimci kao što su: *Šćámbo, Bîlî, Dívac*. Tvorbene će se značajke ovdje izdvojenih nadimaka nastaviti na kriterij prema kojem je riječ ili o pokraćenim i produženim nadimcima ili pak o nadimcima složene tvorbe. Kao što je spomenuto za osobna imena, vrlo su česte i dvočlane imenske formule – osobno ime i nadimak (*Màrija Pòprda, Àntica Kùljavà*), osobni nadimak i obiteljski nadimak (*Zéle Màtkòv, Mlâdà Biljkanova*), osobni nadimak i prezime (*Blebètalò Bâsić, Krîvî Krîvić*³⁸). Posebno je u Raosa često navođenje nadimka nakon osobnoga imena (i prezimena) i pridjeva *rečeni* (*Juras Garić, rečeni Prpa; Mijo Mrkušić, rečeni Izdušak; Petar, rečeni Mlatimudan*).

Poseban je oblik nadimka *Dektíva* (< detektiv) u kojem je došlo do sažimanja (tj. izostanka jednoga sloga) radi lakšega izgovora, a promijenio se i rod u odnosu na opću imenicu.

Najplodniji se sufiksi u tvorbi nadimaka nerijetko podudaraju s onima u tvorbi osobnih imena i inačica osobnih imena.

2.2.1. muški osobni nadimci

a) produženi

-*āš*: *Kùkljāš, Kîkāš, Cùkrāš*

-*ša*: *Kîleša, Dròbiša*

-*lo*: *Trèskalo, Glavìnjalo, Sívalo, Tùtkalo, Dodijalo, Mlätìlo (Mlätìlo), Pùljalo*

-*ko*: *Grzdùljko, Čúrko, Búrko, Pròsko, Mišúrko*³⁹

³⁶ Nadimak se može dovesti u vezu s imenicom *šuka*: koza bez rogova.

³⁷ Iznimka bi možda bila *Šimätalo* (< *Šíme*). I neki bi primjeri s terena ušli u tu kategoriju kao što su spomenuti *Čípe, Túnja*, možda *Petrùsina*. Zanimljiv je negdašnji način razlikovanja osoba s imenom *Mára* s obzirom na njihovu tjelesnu građu (konkretno na području Lovreća). Ako je osoba krupna i visoka, zvali bi je *Míga*, a ako je sitna i nježna, onda je *Mánja*.

³⁸ Leksičkim i značenjskim podudaranjem pridjeva i osnove prezimena ostvaruje se pojačana izražajnost.

³⁹ Ovdje može biti riječ o motiviranosti općom imenicom *miš*, ali i nastanku prema neslužbenom imenu *Mišo, Miše*.

-onja: *Kljákonja, Dróbonja, Sívonja*

-ić: *Bakalàrčić*

-ica: *Smrīškica: Bùkarica*

b) pokraćeni

-e: *Šúnje, Bále, Slíne*

-o: *Kljájo, Škíljo, Púzdre*

-a: *Rōša, Pōtrka*

c) složeni: *Podlivòguz, Žderigòvno, Izdigùzica, Srbigùzica, Mlatimùdan, Kòzmuz*

2.2.2. ženski osobni nadimci

a) produženi

-uša: *Polèđuša, Čelànuša, Bèguša*

-inica⁴⁰: *Béndinica, Ántinica, Kórinica*

-ača: *Brstìlača*

b) pokraćeni

-a: *Pòprda, Spīša⁴¹*

c) složeni: *Vìtirēpka (Vìtirepka), Livòguza, Pèlintráva (Pelintrava).*

Najčešći je sufiks pri tvorbi ženskih nadimaka od prezimena -uša, rjeđe -(in)ica, a od mjesta -ka. Rijetko postoje prema istom prezimenu dva tvorbeni lika, npr. *Šamuša* i *Šeminica* (< Šamija).

Primjera je nekoliko gdje se standardni, pisani oblik prezimena u govoru fonološki preinačuje kad je riječ o tvorenicama, pa je tako od prezimena Šamija > *Šeminica*, Žižanović > *Džidžànuša*.

Kad je općenito o tvorbi riječ, valja napomenuti da je na ovom području i danas (iako u znatno manjoj mjeri nego prije pedeset ili sto godina) izraženija tendencija k stvaranju uvećanih oblika za riječi općenito, pa tako i imena, od onih umanjениh. U načelu te uvećanice imaju pejorativnu funkciju, no primjeri iz svakodnevnoga govora pokazuju da to i ne mora uvijek biti. Naime, uvećanice sasvim normalno mogu funkcionirati kao neobilježene riječi i pojavljivati se u neutralnim kontekstima, dok se umanjениce mogu pojaviti u primjerima koji sadržavaju negativnu konotaciju. Umanjениce, imenice odmila i imena ostvaruju se če-

⁴⁰ Ovdje je moguće i da se sufiks -ica dodaje na posvojni sufiks -in/-ev/-ov, ovisno o sklonidbenom tipu imena (e ili a) jer se uz *Júrinica* (*Jure*), *Béndinica* (< *Béndin(a)* < *Béndić*), *Mírkinića* (*Mírko*) pojavljuje i *Màrkovića* (*Màrko*), *Mírkovića* (*Mírko*) i sl. Ako bismo ostali pri tome da je riječ o jednom sufiksu, -inica, onda valja izdvojiti i sufiks -ovica.

⁴¹ Uobičajeni naziv na ovom području za žensku osobu, pogotovo istom po rođenju.

sto samo naglasnom razlikom u odnosu na opću imenicu (*kúća*: mala kuća, *Rúža* < *rùža*)⁴².

2.3. Uloga naglasaka u tvorbi imena i nadimaka

Sasvim je neupitna činjenica o važnoj, često i presudnoj ulozi naglasaka u oblikovanju imena, prezimena i nadimaka i njihovoj konotaciji (v. npr. Bjelanović 2007: 111–117). Neka se od njih tako mogu pojaviti u dvije ili tri inačice. Premda u romanu izravno nema primjera za tu pojavu jer antroponimi općenito nisu naglasno bilježeni, glavne se naglasne značajke dadu izvesti iz općega naglasnoga sustava u imena na području Imotske krajine. Tako je neupitno da većina pokraćenih imena i nadimaka nosi dugouzlazni „hipokoristični“ naglasak: *Júre*, *Íko*, *Šúnje*. I ostali se tvorbeni uzorci često pojavljuju sa svojim tipičnim naglasnim obilježjem: *Mätko*, *Böško*, *Rätko*, *Srěčko*, *Žěljko*, *Mírko*. Pritom vrsta naglasaka u dvosložnih antroponima uvjetuje i sklonidbeni tip, silazni *a*-sklonidbu (*Mätko* > *G Mätka*, *Ränko* > *G Ränka*, *Röko* > *G Ròka*), a uzlazni *e*-sklonidbu (*Krile* > *G Krilē*, *Slávko* > *G Slávkē*).⁴³ Kakvoća naglasaka povezana je i sa sufiksom u izvedenih imena pa će tako imena sa sufiksom *-ās* imati redovito kratkosilazni i dužinu (*Dīnās*, *Mätās*), sa sufiksom *-ān* kratkosilazni (*Mičān*), a sa sufiksom *-an* kratkouzlazni (*Mičan*). Nadimci udatih žena na *-uša* prema djevojačkom prezimenu imaju kratkouzlazni naglasak, a ovisno o broju slogova raspoređeni su na prvi (u trosložnih) ili drugi (u četverosložnih) slog: *Nòšuša* (*Nósić*), *Ščurluša* (*Ščurla*), *Raòšuša* (*Räös*), *Čèlanuša* (*Čèlan*). U njih naglasak ne ovisi o naglasku u prezimenu koji može biti dug i kratak, uzlazan i silazan. Naglasak u prezimenu utječe međutim na naglasak u drugim tipovima ovih nadimaka, onih na *-ka*, *-in-ca*: *Bäsinka* (< *Bäsić*), *Bédinica* (*Bédić*). Naglasci imaju i važnu ulogu u razlikovanju antroponima: muških od ženskih (*Jèla* muški i *Jéla* ženski, *Žělja* muški i *Žělja* ženski), obilježenih od neobilježenih (*Bóško* i *Böško*), a nerijetka su imena koja se pojavljuju u dvije jednakovrsne inačice: *Vínko* i *Vīnko* (uz pripadajuću razliku u sklonidbi).

2.4. Konotacije imena i nadimaka

Konotativni sadržaj značenja antroponima ogleda se u obavijesti koju nudi o nositelju. U tom slučaju ime ne služi samo tomu da nositelja identificira nego i kvalificira (pozitivno ili negativno). Da bi se odredila konotativna značenja nekih antroponima, potreban je i kontekst. Terensko istraživanje često je u tu svrhu nedostavno jer se za razliku od forme mnogo teže dolazi do njihova značenjsko-

⁴² Umanjenje i imenice odmila na ovom prostoru često i morfološki mijenjaju rod iz muškoga u srednjega u ženski, npr. *téla* (tele), *lóna* (lonac, noćna posuda), *drôba*, *zúba* itd.

⁴³ Raos u dvosložnih imena na *-ko* provodi standardnojezičnu sklonidbu: *Slavko* > *G Slavka*.

ga sadržaja (Bjelanović 2007: 121). Govoreći o razlogu izbora Čopićevih proza za istraživanje o konotativnom značenju nekih antroponima, Bjelanović ističe bogatstvo augmentativno-pejorativnih i deminutivno-hipokorističnih antroponimskih izvedenica u dotičnom tipu govora (Bjelanović govori o zapadnobosanskoj štokavštini) i autentičnost autorova jezika (Bjelanović 2007: 122). Rečeno se gotovo navlas može primijeniti i na Raosovo djelo.⁴⁴ U korpusu antroponima iz Raosova romana mogu se izdvojiti oni s pozitivnom i oni s negativnom konotacijom, drugim riječima, mogu se imena podijeliti i prema svojem sadržaju. On je dakako nerijetko u vezi s načinom tvorbe (npr. hipokoristični ili deminutivni naprema augmentativnim antroponimima). Međutim, takvo što nije lako utvrditi za sva imena pa najveći dio njih ostaje neutralan, odnosno, ne može se samo na osnovi njihova izraza odrediti je li riječ o pozitivnom ili negativnom liku.⁴⁵ Značenjskomu određenju ne pridonosi ni izostanak bilježenja naglasaka i zanaglasne duljine. Naime, tek u svezi pisanoga i zvučnoga oblika može se dobiti potpuna obavijest o naravi antroponima (usp. Bjelanović 2007). Primjera za to bilo je i u ovom radu. Od osobnih imena s pozitivnom konotacijom mogu se izdvojiti uglavnom ona nastala izvođenjem (pokraćivanjem ili sufiksima deminutivno-hipokorističnoga značenja): *Íko, Mǎrica, Šimica, Antùnica, Jǎkica, Īkić, Āntić, Āntiša, Mǎrkan* itd. Od osobnih imena s negativnom konotacijom najviše je onih s augmentativnim sufiksom: *Mǎruka, Mǎrača, Jòzina, Nikolètina, Antùrina* itd. Ne može se pak izbor jedne ili druge vrste osobnoga imena dovesti u izravnu vezu s karakterizacijom tih likova u romanu jer ne vrijedi recipročan odnos: ime s pozitivnom konotacijom = pozitivan lik. Također se ne može govoriti o oštroj podjeli na deminutivno-hipokoristične i augmentativno-pejorativne inačice jer su moguće inačice s prevagom jednoga ili drugoga obilježja (usp. Bjelanović 2007: 140) odnosno potpunim izostankom afektivnosti. To pogotovu vrijedi u dvosložnih antroponima sa sufiksom *-ko* (*Mǎtko*) te onih na *-o* i *-e* s dugouzlaznim naglaskom (*Míjo, Ráde*) za koje se na ovom području gotovo sasvim izgubilo značenjsko obilježje deminutivnosti i hipokorističnosti te se pojavljuju kao službena osobna imena.

Osobni su nadimci nešto prozirniji pa se na osnovi njihovih tvorbenih obrazaca i ponajviše vrste osnove lakše dade izdvojiti konotativni sadržaj (*Izdigùzica, Podlivòguz, Vřtirėpka/Vřtirepka*). Pritom se oni s negativnim sadržajem u odnosu na one s pozitivnim češće ostvaruju sufiksima (npr. *-onja, Kljákonja* i *-lo, Dodijalo*).

⁴⁴ Raos je roman pisao književnom (i)jekavštinom, no u njemu se na više razina, pogotovu leksičkoj, prepoznaju značajke njegovoga organskoga idioma (novoštokavski ikavski, uže gledano imotsko-bekijski, usp. Šimundić 1971), ali i drugih idioma, ovisno o mjestu radnje i podrijetlu likova. Tako primjerice *Jurek Cvek* svojem prijatelju *Matanu* govori *Matek*.

⁴⁵ Njihov izraz pritom može sugerirati pozitivan ili negativan stav u čitatelja, ali se on nužno ne opravdava tekстом.

Spomenuti treba i ona imena koja odražavaju nacionalnu odnosno vjersku pripadnost svojih nositelja (*Juliška, Konstancija Besserová, Helga Strauss, Steiner, Mustafa, Šalom*).

Korpus romana pruža mogućnosti za mnogo širu i dublju raščlambu onomastičkih leksema, posebice kad se gleda sam kontekst u kojem se pojedini antroponim pojavljuje. Naime, može se očekivati da ovisno o kontekstu isti oblik može imati različitu vrijednost (jednom obilježenu jednom neutralnu), a različit oblik (primjerice dvije inačice osobnoga imena) istu vrijednost. Stoga će se o tom zasebno progovoriti drugom zgodom.

III. Zaključak

U radu je prikupljen i analiziran antroponimijski korpus iz Raosova romana *Prosjaci i sinovi*. U navedenom je romanu iznimno bogat sastav različitih imenskih formula koje s jedne strane doprinose ekspresivnosti samoga djela, a s druge upućuju na glavna obilježja u motivaciji i tvorbi antroponimijskoga sustava Imotske krajine. Imenske su sastavnice podijeljene prema uobičajenim onomastičkim kriterijima. Na osnovi prikupljenih primjera osobnih imena i nadimaka iz romana, ali i dodatnoga terenskoga istraživanja, u radu se tako nastojala približiti opća slika antroponimijskoga sustava Imotske krajine. Riječ o bogatu i raznovrsnu korpusu s vrlo zanimljivim tvorbenim ostvarajima i značenjskim konotacijama. S obzirom na današnje stanje pokazuju se uglavnom isti tvorbeni obrasci u inačicama osobnih imena, ali se jedan dio njih (primjerice oni sa sufiksima *-aga, -aš, -uka, -ača*) osjetno smanjuje. Naravno, slika nije cjelovita jer za pouzdaniju raščlambu i vjerodostojnu (kvantitativnu) usporedbu nedostaju podatci iz matičnih knjiga i opsežnije terensko istraživanje koje bi uključilo veći broj sela Imotske krajine (u ovom je radu to poglavito bio prostor Lovreća i Medova Docca).

Literatura

- BEKAVAC BASIĆ, IVAN. 2004. Prezimena i patronimi izvedeni od prezimena za ženske udane osobe u Imotskoj krajini. *Rječnik imotsko-bekijskoga govora*. Zagreb: Društvo Lovrečana Zagreb, 502–530.
- BJELANOVIĆ, ŽIVKO. 2007. *Onomastičke teme*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- BOŠNJAK BOTICA, TOMISLAVA; MENAC-MIHALIĆ, MIRA. 2006. Vokalizam i akcentuacija govora Lovreća. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 32, Zagreb, 25–41.
- BOŠNJAK BOTICA, TOMISLAVA; JELASKA, ZRINKA. 2008a. Sklonidba muških dvosložnih imena i naglasna dvojnost. *Jezik*, LV (4), Zagreb, 143–150.
- BOŠNJAK BOTICA, TOMISLAVA; JELASKA, ZRINKA. 2008b. Sklonidba muških dvosložnih imena i naglasna dvojnost. *Jezik*, LV (5), Zagreb, 170–180.
- BROZOVIĆ RONČEVIĆ, DUNJA; ŽIC-FUCHS, MILENA. 2003. Metafora i metonimija kao poetičaj u procesu imenovanja. *Folia onomastica Croatica*, 12–13, Zagreb, 91–104.
- ČILAŠ ŠIMPRAGA, ANKICA. 2006. Obiteljski nadimci u Promini. *Folia onomastica Croatica*, 15, Zagreb, 39–69.
- ČILAŠ ŠIMPRAGA, ANKICA. 2011. Osobni nadimci u seoskoj sredini na primjeru Promine. *Folia onomastica Croatica*, 20, Zagreb, 21–48.
- DE CAMILLI, DAVIDE. 1998. Quelques noms de personnages dans l'œuvre de Cesare Pavese. *Onomastique et Histoire. Onomastique Littéraire. Actes du VIIIe Colloque de la S.F.O.* (P–H. Billy i J. Chaurand, ur.). Aix-en-Provence: Publications de l'Université de Provence, 347–353.
- FRANČIĆ, ANĐELA. 2006. Proučavanje hrvatske antroponimije u 20. st. *Hrvatski jezik u XX. stoljeću* (J. Hekman, ur.). Zagreb: Matica hrvatska, 405–421.
- FRAZER, JAMES GEORGE. 1983. *Le rameau d'or*. Paris: Robert Laffont.
- MAGRINI, CÉCILE. 1998. De Fournigeto a l'Angloro, l'héroïne du Pouèmo d'ou Rose. *Onomastique et Histoire. Onomastique Littéraire. Actes du VIIIe Colloque de la S.F.O.* (P–H. Billy i J. Chaurand, ur.). Aix-en-Provence: Publications de l'Université de Provence, 371–377.
- Onomastique et Histoire. Onomastique Littéraire. Actes du VIIIe Colloque de la S.F.O.* (P–H. Billy i J. Chaurand, ur.). Aix-en-Provence: Publications de l'Université de Provence.
- RAOS, IVAN. 2004. *Prosjaci i sinovi*. SHK. Zagreb: Matica hrvatska.
- SASSO, LUIGI. 1990. *Il nome nella litteratura*. Genova: Marietti.
- SASSO, LUIGI. 2003. *Nomi di cenere*. Pisa: Edizioni ETS.
- ŠAMIJA, IVAN BRANKO. *Rječnik imotsko-bekijskoga govora*. Zagreb: Društvo Lovrečana Zagreb.
- ŠIMUNDIĆ, MATE. 1971. *Govor Imotske krajine i Bekije*. Sarajevo: ANUBiH.
- ŠIMUNDIĆ, MATE. 2006. *Rječnik osobnih imena*. Zagreb: Matica hrvatska.

- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 1976. Ime u funkciji književnog djela – primijenjeno na osobnim imenima romana Pastir Loda. *Onomastica Jugoslavica*, 6, Zagreb, 241–252.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 1983. Ime i književno djelo. *Zbornik Matice srpske za književnost i jezik*, 31, Novi Sad, 209–216.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR. 2009. *Uvod u hrvatsko imenoslovlje*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- VIDOVIĆ, DOMAGOJ. 2005. Nacrt za vidonjsku antroponimiju. *Folia onomastica Croatica*, 14, Zagreb, 147–177.
- WELLEK, RENE; WARREN, AUSTIN. 1971. *La théorie littéraire*. Paris: Éditions du Seuil.

Prosjaci i sinovi

An illustration of the formation and markings of anthroponyms in Imotska krajina

Abstract

The paper denotes and classifies an anthroponymic corpus out of Ivan Raos's novel *Prosjaci i sinovi* (*Beggars and Sons*). It analyses their structural, motivational and semantic characteristics within a general model of the origin, formation, and transformation of personal names and nicknames in Imotska krajina.

Ključne riječi: *Prosjaci i sinovi*, Imotska krajina, antroponimi

Key words: *Prosjaci i sinovi*, Imotska krajina, anthroponyms